

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacției „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicție etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei; până la 200 de cuvinte 180 Lei. de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an . . . . . 120 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 60 „		
Un număr . . . . . 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei.		

Să mergem la Sibiu!

Sâmbătă, Duminecă și Luni se desfășură în Sibiu o serie de frumoase congrese și adunări cultural-religioase, anume: congresul general anual al asociației „Frăția ortodoxă română”, al societății clerului „Andrei Șaguna”, „Oastea Domnului și societatea „Sfântul Gheorghe” a tinerimii ortodoxe.

Aceste trei zile au înmănunchiat toate pornirile de întremător progres cultural-religios ale Românilor din Ardeal și Banat, pentru a le da în Sibiul atâtor vrednicii ortodoxe, mirul biruirilor depline.

Vom asista la congresul tinerei asociații mirenești „Frăția ortodoxă română”, care acum un an și jumătate a vrăjit atâtea inimi și conștiințe românești, din prilejul adunării de constituire dela Cluj. Un nou și puternic elan însuflețitor trebuie să străbată aceste inimi, în orașul marilor umbre de vlădici și mitropoliți adormiți în dreapta credință a lui Iisus Hristos.

Asta vrea și frăția ortodoxă română. Să-și plece capul în fața cumințeniilor trecutului, sorbind acolo tărie pentru ziua de mâine ce se anunță grea și turbure. Să involbureze conștiințele urmașilor celor hulțiți și prigoniți pentru legea lor dreptcredincioasă, trezind în ei glasul sângelui care pururea veghează. Și făcând așa, ea-și îndeplinește o sfântă chemare, atât față de neam cât și față de legea noastră românească.

Congresul societății clerului „Andrei Șaguna”, pe lângă caracterul profesional, are darul să prezinte pe slujitorii altarului ca pe niște împreună lucrători, sinceri și bucuroși la praznic comun, ca și la lucru comun.

„Oastea Domnului”, sora mai mică a F. O. R.-ului urmărind interese identice în popor cu cele urmărite de Frăție între intelectuali — aduce drept omadiu bogata ei recoltă duhovnicească: o armată de suflete cucerite definitiv frumuseților vieții creștine.

Și în sfârșit tinerimea, grupată în cadrul societății „Sfântul Gheorghe” reprezintă una din cele mai trainice garanții, că sânguitoarele ostenele din tabăra celor mari au siguranța continuității. Tinerele vlăstare și reprezentanții lor în contact cu hotărțile atitudini ale înaintetătorilor lor congresiști, primesc cel mai decisiv și bărbătesc simț în năzuințele lor bune...

Congresele din Sibiu, o vibrantă și răsunătoare solidaritate ortodoxă, o conștiință și hotărâtă acțiune de emancipare națională prin biserică, se desenează ca o larg primitoare și binevenită școală de educație românească; Biserica ortodoxă pururea prezentă la remorca acestei opere, dă o nouă și nedesmințită dovadă de importanța ei.

Membrii „Frăției ortodoxe române”, delegații clerului, ai Oastei Domnului ca și ai societății „Sfântul Gheorghe”, au un prilej de reînnoire, de înaltă și duhovnicească împreună lucrare. Drumul Sibiului îl arată, nimeni să nu-l piarză din vedere!

*

În vederea unei cât mai numeroase participări la aceste manifestații cultural-religioase, Căile Ferate Române au acordat congresiștilor reducere de 75% din taxele de călătorie, dus și întors.

Favorul călătoriei reduse s'a acordat pe zilele de 26—30 Octomvrie a. c.

In preajma unui congres.

Ideia religioasă precum și restaurarea vieții morale, a început să depășească granițele strâmte ale specialiștilor eclesiastici și încadrându-se în fluviul larg al vieții spirituale, ea preocupă tot mai mult spiritele marilor gânditori contemporani, încât din ondulația ideilor universale, această idee la noi a început să prezinte o mai mare importanță, semnalandu-se chiar pe alocurea o adevărată efervescență religioasă. Mirenii fruntași ardeleni au fost primii cari au început să-și deschidă ochii sufletului și să vadă însemnătatea bisericii pentru cultivarea spiritelor și înfrumusețarea lor cu podoabele virtuților, cari rămân valorile de temelie în orice timp.

Spiritul lor începe să fie dominat de problematica unei gândiri metafizice, căci numai o credință ancorată în metafizică poate dinamiza spiritul omenesc și-i poate da puterile eroice a înfrângerilor și jertfelor de tot felul. Spiritualismul își cucerește iarăși locul cuvenit.

Creștinismul care predomină epoca noastră e inevitabil un creștinism care a învins decadența și căderea umanismului, furtunile revoluției, intensitatea produsă de dedublarea gândirii, investigațiile libertății și creației umane. Învățătura lui Hristos începe să nu existe numai pentru sufletele simple ci și pentru sufletele complexe, cari s'au convins că numai prin credința în Spiritul netrecător și a toate depășitor, își pot întoarce privirile dela hedonismul trupesc, spre bucuriile inevitabil ascetice și nesgomotoase ale omului ce trăește dintr'un principiu lăuntric, profund religios.

Totuși creștinismul celor mai mulți dintre noi se mărginește doar la rari și scurte vizite întâmplătoare în casa Domnului, la semnul rar al crucii, la câteva cunoștințe religioase vagi, cari sunt departe de a constitui o inițiere cât de puțin mulțumitoare în învățătura lui Hristos. Viața zilnică a familiei și a societății noastre e încă plină de scandaluri, asasinat, crime, viții și tot felul de impurități. În locul credinței vii de odinioară, la poporul dela satc avem răceală și superstiție, iar la orașe defectele și neînțelegerile de tot felul. Natura omenească spirituală o vedem contaminată și sdruncinată, pentru că creștinismul celor mai mulți e o profesie teoretică și nu o realizare practică. Chiar și la firile mai serioase se poate observa că nu există o mai obsedantă experiență, decât conștiința că concepția modernă de viață, cu lipsa ei de claritate și postulatele unor idealuri superioare ce-l lasă pe om să se asfixieze în

impuritatea și duplicitatea profund înrădăcinată a voinței întregii naturi omenești, care-l amăgește neconținut, să cedeze și să vină sub tirania unor forțe, care îl umplu pe urmă cu dispreț profund și față de sine și față de alții. Puternicii bărbați ai zilei, filosofii, învățații, oamenii simplii și muncitorii, indivizii singulari și apoi popoare întregi, trebuie să îmbrățișeze învățătura Evangheliei, cu entuziasmul omului, care vede scăparea aproape de abis.

Căci în vremea când eram despărțiți sub diferite stăpâniri streine, biserica noastră era singura legătură sufletească și de tradiție națională, care ne-a dat mângăierea și speranța în vremuri mai bune, care ne-a întărit conștiința unității noastre etnice și ne-a mărit puterea pentru îndeplinirea idealului național. Omul nostru trebuie condus iarăș la singurul și adevăratul lui învățător, Care știe mai mult decât toată știința, Care poate mai mult decât toată puterea; Care are cheia tainelor vieții și a fericirii noastre. Creștinismul trebuie însuflețit și actualizat prin noile asociații religioase, căci misionarismul presupune și necesită adeziunea sufletească a tuturor membrilor bisericii și nu numai a persoanelor sacerdotale din ie arhia ei. Trebuie o însuflețire pentru el și prin el; o profesiune de credință de alipire de el și de intensificare cu el. Căci numai astfel vom face mai mult ca cărturarii de odinioară, cari interpretau savant și pretențios o lege — istorită în mâinile lor — de viață și de sens adevărat.

Ora se apropie și se evidențiază tot mai mult că imaginea omului poate fi salvată numai în creștinism și prin el; căci elementele lumii acesteia numai o anihilează. Toată existența autentică e înrădăcinată în Dumnezeu; afară de Dumnezeu nu este decât neființă, rău și păcat, iar nu natură.

Cu astfel de gânduri să se adune tot ce Ardealul nostru are mai select în reședința metropolitană a Sibiului. O viață nouă, curată și tare la noi nu se poate înfăptui decât din conlucrarea membrilor F. O. R. cu persoanele ierarhice, sub ocrotirea sfintei Bisericii drept slăvitoare, care ne luminează și ne îndrumă deapururi la Dumnezeu. Iar cel ce se abate dela Biserică și se lipsește de îndrumările ei rătăcește prin labirinte primejdioase și întunecoase.

Dorim membrilor F. O. R., ai „Oastei Domnului“ să se transforme în elemente active, desmințind acuzația de a fi numai creștini oficiali și de zile mari, de a fi simpli membri ai unei credințe ce a strălucit cândva și a pus

bazele civilizației în cultura modernă, care a suferit până acum un dureros proces de destrămare și desvetudine. Să căutăm a-ne împărtași și iarăși din mâna duhovnicească, cu care s'a hrănit neamul nostru în veacurile sbuciumatei sale epopei!

Petru Toma

Biserica și politica.

Singurul agent care ar putea face astăzi minuni în toate laturile slabe și periculoase ale vieții obștești, nu poate fi decât omul religiei, al moralei, al culturii și educației sufletești, — preotul.

La el pot face apel toate resorturile de conducere ale statului; toți pot folosi cunoștințele, timpul și sufletul lui pentru ridicarea poporului azi mai de grabă decât mâne. Ministerul Instrucțiunii poate răspândi în popor mai multă cultură prin preot decât prin învățător. Preotul poate răspândi mai multă igienă decât oricare agent sanitar ori medic comunal. Căci poate tipări Ministerul Sănătății oricâte broșuri pentru popularizarea și aplicarea cunoștințelor sanitare, dar dacă nu va avea sprijinul efectiv al preotului nu va ajunge la rezultatul dorit. Când preotul va da sfatul, îndemnul său să se citească astfel de broșuri, când el se va interesa de rezultat și va fi atent la toate boalele ivite, atunci și numai atunci broșurile vor deveni o realitate.

Insfârșit, pretutindeni și în toate domeniile se poate folosi situația, cultura și priceperea preotului pentru adâncirea în conștiința poporului, a simțului de ordine, gustul pentru ceea ce este folositor, ceea ce înobilează pe om.

Prezentul este amenințător pentru starea morală și materială a poporului. Și acest prezent trebuie luat în considerație. Nevoile de azi cer un preot harnic, priceput, un adevărat factor cultural, apropiat de sufletul și încrederea lumii. Când satul, enoria este morală, sănătoasă, debitul de muncă crește, pușcăriile își imputinează clienții, spitalele nu mai gem, iar zecile de zile pierdute pe scările judecătoriilor sunt transformate în muncă productivă.

Și acesta este idealul și al Bisericii și al Statului.

De aceea preotul trebuie încurajat și nu folosit ca agent electoral, deslănțuitor de patimi și purtător de ciomag în alegeri. *Și un preot încurajat și susținut poate face minuni în parohia sa.* Poate, pentru că cercul său de activitate este atât de vast.

Nu-i vorba de o activitate „*extra bisericască*“, cum se spune dela o vreme. Eu cred că activitate extra bisericască nu există. Insași noțiunea cuvântului „*Biserică*“, exclude acest „*extra*“. Parohia fiind o mică biserică, tot ce se lucrează aci nu este decât lucrare bisericască ce trebuie făcută cu râvnă și desinteresare, căci împărăția lui Dumnezeu nu se dăruiește ci se câștigă prin lupte.

Că politicianismul a făcut și face mare rău Bisericii este învederat. S'a făcut prea multă politică și prea puțină treabă. Au făcut politică și cei chemați să o facă și cei nechemăți. S'a făcut multă demagogie și roadele le vedem: masele poporului rătăcite și anarhice. Cea mai mare parte din preoțimea noastră este împărțită în diferite partide politice, luând parte activă la politica militantă.

Dacă înainte de Unire preoțimea din părțile noastre era îndreptățită — ba chiar îi era de o datorie patriotică, — a face politică, fiind chemată a-și apăra biserica strămoșească și școlile confesionale în fața dușmanului, azi când în față nu mai stă acest dușman, nu mai au rost patimile politice.

În Vechiul-Regat nebunia politică în rândurile clerului este și mai accentuată.

Dar va zice cineva: Sunt preot dar sunt și cetățean și ca atare sunt în dreptul meu să fac politică.

Să întrebăm canoanele. Iată ce spun sfinții Părinți în sfintele Sinoade ecumenice:

Al IV-lea canon apostolic dispune: „*Episcopul, preotul sau diaconul să nu se amestece în treburi lumești; contrar, să se depună*“ iar în al **81-lea canon apostolic** se hotărăște: „*Am pomenit că nu-i potrivit scopului ca preotul să se închine afacerilor politice ci să se ocupe cu lipsurile bisericii. Cel ce nu ascultă să se depună căci nimeni nu poate după porunca Domnului să slujească la doi Domni*“.

Sinodul VII-lea ecumenic aduce aminte aceste canoane apostolice acelor cari își neglijează serviciul lor și se ocupă cu afaceri lumești. Sinodul a întărit toate pedepsele existente până atunci și **canonul X.** îl încheie astfel: „*Clericii mai bine să instruiască pe copii și pe cei ce locuiesc împreună în casă, să le citească sf. Scriptură căci pentru aceasta au primit hirotonia*“.

Așa glăsuiesc canoanele și ce-ar fi dacă ele s'ar aplica! Prea s'a făcut exces de zel politic din partea multora și în timp ce amvoanele sunt mute, lăsate în uitare, iar altarele plâng în paragină, la tribuna politică preotul-

agent propoveduește cuvinte de ocară în seama partidelor contrare.

Sunt fapte văzute și trăite. Nu le putem contesta. Politica a făcut pe mulți să-și părăsească înalta lor chemare pastorală și ademeniți de mirajul politic, au suit scara slujbelor administrative.

Sinodul IV-lea ecumenic hotărăște prin *canonul VII*: „că acei cari au intrat în cler și părăsesc mai apoi preoția pentru altă slujbă lumească, să fie anatema“.

Nu cumva la dezastrul moral de azi ne avem și noi o bună parte de vină?

În trecut Biserica noastră n'a cunoscut debandada de azi. Nu erau cărturari și nici prea învățați preoții noștrii de demult dar s'au învrednicit de o viață curată și au fost însuflețiți de rolul chemării lor. Și doară fiecare știe că mult mai mult e în stare să săvârșească căldura entuziasmului și exemplul unei vieți neprihănite decât toate cunoștințele omenești.

Maxima latină atât de des rostită de un prea venerabil erarh ce azi nu mai este printre cei vii, „*exempla trahunt*“, cuprinde mult adevăr și vecinic rămâne în picioare. Citatul din „tratatul de preoție“ al *Sf. Ioan Gură de Aur* în care afirmă că invers celor de odinioară, azi „vasele sunt de aur iar slujitorii cu suflet de lut“, e iarăși în picioare.

Ierarhii ca și preoțimea în general, toți sunt animați de a aduce o îndreptare în biserică. Dar acea îndreptare nu poate veni nici prin desiderate votate în congrese și nici prin politică.

Nu pentru că nu facem noi politică merge Biserica rău, ci tocmai că facem prea multă.

Înțeleg, dacă experiența politică în care ne-am avântat ar fi adus roade și ar fi ridicat Biserica ca cel puțin o treaptă mai sus, — afară de câțiva profitori — ne-ar îndreptăți întrucâtva frământările politice; dar iată că am ajuns la compromis. Și aceasta pentru că omenescul din preotul politician a pășit înaintea darului sfințitor.

Mântuitorul n'a fost nici candidat, nici alegător. Și nu-i îngrozitor ca acelaș om care în mâinile sale poartă crucea și săvârșește „sfințele sfinților“ să propage ura și desbinarea între fiii săi duhovnicești?!

Este o dublicitate, o ignorabilă slujbă la doi stăpâni, pe care Iisus Domnul nostru n'o primește.

Ne-am schimbat rolul, fraților!

Suntem prea „*nebăgători de seamă de darul ce este întru noi, care ni-s'a dat prin punerea mânilor episcopului*“.

Nici pentru, nici împotriva partidelor politice, aceasta ar trebui să fie atitudinea noastră. Formele de guvernământ se schimbă căci toate sunt lucruri omenești nestatornice.

Biserica este guvernământul vecinic al lui Dumnezeu, mai presus de vicisitudinile pământești, de sbuciumul și nestatornicia formelor politice.

Cine coboară în rândurile acestor forme, pierde din dragostea lumii.

Preotul are dreptul și *datoria* să stea departe de frământările omenești, de acele lupte dintre partide cari crează dușmăni, cari deslănțuesc patimi, cari despart oamenii și părerile

Părinte al tuturor, al celor învingători ca și al celor învinși, făuritor de pace și împărțitor de dragoste, la ușa săracului, la căpătâiul bolnavului, lângă patul muribundului, în mijlocul poporului cu învățătură, la altar, pe amvon și pretutindeni unde o falsitate trebuie învinsă ori o virtute stimulată, iată locul nostru.

Acolo și numai acolo!

Am scris toate acestea nu de dragul de a scrie ceva ori cu intențiunea să dau directive, sau să fac vre-o aluzie, ci cu adâncă convingere sufletească mi-am arătat câteva umile și modeste păreri.

Preot Dimitrie V. Anuțoiu.

Și copiii pot învăța pe cei mari.

(Predică pentru copii)

Iubiți copii. Vreau să vă spun azi un lucru mare. Vedeți, vouă tot așa vi se spune: să ascultați de părinți, de frații voștri. Negreșit, copiii trebuie să fie ascultători, să învețe de la cei mai mari. Dar știut-ați, auzit-ați vreodată, că și voi, copiii puteți învăța pe cei mai mari, chiar și pe părinți, chiar și pe cei învățați? Credeți voi, că puteți să învățați pe cei mari?

Ca să vedeți, că se poate și una ca aceasta, vă citesc din sfânta Evanghelie, ce a zis Hristos Domnul apostolilor săi despre un copil, poate mai mic decât cel mai mic dintre voi. Să luăm aminte. (*Se citește Marcu 9, 33-37; Matei 18, 4*).

Ce a întrebă Hristos Domnul pe apostoli? Despre ce vorbiseră ei pe drum? Ei își închipuiau atunci, că Hristos Domnul va întemeia o împărăție mare aici pe pământ și fiecare ar fi vrut să fie el cel mai mare între miniștrii acelei împărății pământești. Mântuitorul însă le arată, că împărăția lui nu e din lumea

aceasta, ci este cerească. În această împărăție vor intra cei cari sunt asemenea copilului pe care-l luase pe brațe.

Oare toți copiii sunt buni? Oare Hristos Domnul a luat pe brațe un copil care tocmai se certa, se bătea cu alții? Se înțelege că nu. Mai mult. Pot să vă spun, că acel copil a fost sfântul Ignatie. El a fost cunoscut pentru bunătatea și înțelepciunea sa și a suferit chinuri și moarte pentru credința în Hristos. Se mai numește și sfântul Ignatie, purtatul de Dumnezeu, fiindcă a fost ținut pe brațele Mântuitorului.

Voi știți, că Mântuitorul a mai luat și alți copii pe brațe. Da, atunci când i-a binecuvântat. Dar aceștia ce fel de copii au fost? De cei cari înjurau, sau umblau murdari, nespălați, sau cari se urcă să fure pușorii din cuibul păsărilor? De bună seamă că Mântuitorul, care cunoștea și gândurile oamenilor, ar fi cunoscut pe cei răi și i-ar fi certat.

Despre un copil bun a zis Mântuitorul către cei mari, chiar către apostoli: cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este mai mare în împărăția cerurilor.

Dacă e așa, că și cei mari pot să învețe dela copii, să ne gândim, ce ați putea voi să învățați pe cei mari? Bunăoară, găsești în cartea ta de citire, sau în alta vre-o istorioară frumoasă. N'ar fi păcat să o citești numai pentru tine, iar frații și părinții tăi să n'o știe? Ei ar avea o plăcere și ar învăța ceva. Citește-le-o și iată că tu înveți pe cei mari.

Sau altfel. Părinții tăi au o grădină, dar în grădină sunt numai urzici, cucută și alte buruieni. Acum e toamnă. Pune-te și scoate buruiena cu tot, sapă-ți un strat în grădină. Plantează un pom, care să fie îngrijit de tine. Să vezi cum se vor îndemna și alții. Chiar și vecinii vor învăța dela tine.

Sau încă ceva: Tu acasă vezi, că vă puneți la masa cu mâncare număia așa, fără să vă faceți măcar semnul sfintei Cruci. Înțelegi că-i urât lucru și prea te așezi la masă ca nu știi ce la troacă. Știi ce? Incepe tu de azi și roagă pe ai tăi să te lase, ca nainte de a șede la masă, să zici Tatăl nostru.

Eu cred că te-ar lăsa și iată, prin citirea lecției, prin smulgerea buruienilor, sădirea unui pom, săpatul unui strat, prin rugăciune și prin altele, puteți să învățați și voi pe cei mari.

Faceți-vă și voi exemplu altora, cum Mântuitorul a pus pe copilașul Ignatie exemplu înaintea apostolilor.

Preotul Florea Codreanu.

Contribuțiunea preoșimii din eparhia Caransebeșului la întregirea neamului.

Pe timpul războiului balcanic, autoritățile maghiare, constatând pe deoparte un extraordinar curent naționalist-iredentist în rândul păturei intelectuale ale poporului românesc, în majoritate preoți și învățători, iar pe de altă parte certitudinea izbucnirii unui război, a dispus să se alcătuiască, în fiecare comună câte un tablou cu toate persoanele suspecte și periculoase în cazul izbucnirii unui război între monarhie și unul din statele vecine.

Fruntașii noștri au fost supravegheați și trecuți pe tablourile cărții negre. Cazierul s'a complectat cu date și acte adunate prin orice mijloace. Trădători s'au găsit și în rândurile noastre.

Când glonte delă Saraievo a șuerat sinistru, peste întreaga lume, scormonind zângănit de arme, tablourile erau alcătuite.

În ziua de *Duminică 26 Iulie 1914*, încă din zorii zilei preoți și frunțași din protopopiatul Mehădiei au fost deținuți și acuzați ca „șpioni și agitatori în favoarea României“ formând *primul contingent de deținuți români din Ardeal și Banat*. Cel dintâi deținut politic a fost preotul Buracu Coriolan din Mehădia, care a fost luat dela altarul bisericeii, urmat de alți 4 frunțași printre cari generalul de divizie Nicolae Cena din Mehădia.

În aceeași zi, în Orșova și alte sate, au fost deținuți peste 200 persoane. Cu toții am fost concentrați în localul școalei pimate de stat din Orșova. Seara pela orele 9, răpăitul tobelor și glasul strident al toboșarilor anunțau mobilizarea generală. Din rândul nostru fură luați un număr însemnat și trimiși la unitățile militare, iar restul de 76 persoane — români și câțiva sârbi — în dimineața zilei de 27 Iulie au fost transportați cu trenul la Caransebeș.

Huetul celor cari plecau la regimente se înfrătea sinistru cu plânsetul părinților și scânciutul copiilor cari își petreceau pe cei mai dragi ai lor, ca la o înmormântare.

În gara Caransebeș s'a mai adăugat și strigătul și urletul patrioților cari ne scuipeau și înjurau țipând „la spânzurătoare cu trădătorii de patrie“. Incolonați, cei 76 bărbați și femei, militari, preoți, țărani și intelectuali, toți români (erau și 4 sârbi și un evreu) încercuți de jandarmi cu armele încărcate, au fost conduși la închisoarea tribunalului și depuși la ora 9 dimineața.

Numele au fost înregistrate iar la fiecare pat o tăbliță spunea vina: „*șpion și trădător de patrie*“.

Redăm numele celor mai de seamă deținuți: *preoții*; Buracu C. din Mehadia, † Costescu M. din Eșelnița, Dure C. din Orșova, Miloșescu A. din Dubova, învățător-diacon Jianu E. din Orșova. În ziua de 28 Iulie a mai fost adus, ferecat în lanțuri părintele Drăgoi Iosif din Globu-râu.

Mulți au fost puși în celule, alții în camera de infirmerie. Se dădea o singură dată de mâncare servită de un paricid din Petnic. De 2 ori pe zi plimbare în curtea închisoarei, de câte 1/2 oră. Nu erau nici cărți și nici ziare. S'a admis mai târziu numai sf. Scriptură. Au fost vizitați de P. S. Episcop dr. M. Cristea și dr. Iosif Tr. Badescu, precum și de rude. A avut loc 2 servicii divine în capela închisoarei oficiate de preot-profesor † Gh. Petrescu.

Dintre fruntașii români au fost deținuți următorii: general de divizie † Cena N., colonel † Novacovici P., † dr. Popovici, și dr. Micu A. advocați; † Bojincă Fabius, † Cojocariu D., † Cărlan I., funcționarii; † Ioanovici Gh., cu soția Maria, † Dimitrievici Vl., † Andreovici I., † Munteanu Gl., † Deac Al., Buru Vin., Milea Traian, comer., Chiticeanu N., Cosma Miron, Cerbu D. și † Tepeneag N., din Mehadia.

În ziua de 8 August a fost eliberat părintele Drăgoi iar la 21 August, în ziua întunecimei de soare, părintele Dure C. și Buracu C. care a fost trimis direct pe front. Preoții Costescu, Miloșescu și Jianu cu ceilalți intelectuali au fost duși la Seghedin de unde au fost eliberați la 28 Septembrie iar unii la 8 Octombrie 1914.

După eliberare atât ei cât și preoții tuturor satelor din protopopiatul Mehadii au fost supuși unei supravegheri riguroase și în mare parte evacuați din parohiile lor.

Preoții Tătucu Gh. cu soția sa Costanța din Iablanița și † Musta Iuliu din Glimboca au trecut din vreme în vechiul Regat și au luat parte activă la propaganda întrării României în război în contra puterilor centrale, servind prin spitalele militare române.

La 27 Iulie 1924, regretatul prim-procuror Brădescu Virgil a ținut să comemoreze primul deceniu dela deținerea primilor români bănățeni chiar în capela închisoarei. Din cei mulți pușini au mai rămas în viață. Această comemorare s'a eternizat și într'un tablou cu următorul text: „*Intemnițării urgiei maghiare la închisoarea Parchetului Caransebeș, 27 Iulie 1914*“.

Din suferința lor a eșit întregirea țării. „Iar între coloanele cu numele celor deținuți, următoarele versuri“:

„Ce pentru părinți era vis
Văzurăm împlinit.

De Dumnezeu fusese scris
Să fie „*Neamul*“ întregit“.

La 27 Iulie 1934 s'a împlinit 20 ani dela această amintire istorică și națională, fără nici o comemorare, doar din cei 7 cari au mai rămas în viață din cei 76.

In anul 1916, când România a intrat în războiul de eliberare a fraților de sub jugul austro-maghiar și întregire a neamului și a țării noastre, s'a croit pe seama preoțimei din Eparhia noastră un nou calvar, fiind internați în nordul Ungariei următorii preoți: dr. † Gh. Dragomir, protopopul Bisericii-Albe mort ca internat, † Mircea C. din Răcăjdia, † Costescu Gh. din Racovița, † Stefan C. din Oravița, † Vernichescu M. din Verciorova, † Măran Ion din Ciclova, † Popovici Ion din Reșița, preoteasa văduvă † Ghilezan Safta (sora păr. Tătucu Gh. din Iablanița), Ghilezan Augustin, protopopul Ciacovei; părintele Novacovici Nic. din Gârbovăți, Bartolomei Simeon din Vrăniuți, Blajovan Simeon din Hodoș, Lăpăduș Ioan din Ohaba-Mutnic, Saberca Isidor din Panciova, Tătucu Ioan din Sălcița, Jurchescu Romulus din Peștera, Ciulei Em. din Ciuchici și teologul Novacovici Em. din Gârbovăți, dr. † V. Braniste, † Vidu Ioan, învățător † Mergea Nicolae din Mehadia, dr. † Nemoian Virgil medic Mehadia, învățător Novacovici și Mircea din Răcăjdia, Ilișescu Dănilă din Făget și atâția alții, al căror nume va trebui complectat.

Preoții protopopiatului Mehadia, dimpreună cu locuitorii au fost în cea mai mare parte evacuați dela Dunăre până la Cornereva, Orșova, Eșelnița, Tufări, Jupalnic, Coramnic, Topleți, Bârza și Pecenișca au fost ocupate de trupele române. După retragerea armatei române, mulți țărani și fruntași au fost deținuți și depuși în închisoarea din Cluj, unde își așteptau osânda la moarte. Revoluția din anul 1918 a redat pe cei mai mulți patriei întregite, pentru care au suferit.

Va trebui să se scrie o istorie amănunțită, eternizând toate numele și toate evenimentele petrecute pe teritoriul eparhiei noastre, în cari au jucat un rol atât de important preoțimea noastră, păstrând vechea tradiție din strămoși:

„Preoți cu crucea'n frunte că oastea e creștină“.

**

In anul 1918, anul mântuirii noastre de sub jugul apăsător al maghiarilor, cari în furia lor nebună și în nădejdea biruinței lor, croiseră pe seama noastră un calvar îngrozitor cu evacuare a populației și colonizare de mase compacte de unguri — preoțimea eparhiei noastre a luat parte foarte activă la organizarea Consiliilor și Gărzilor naționale precum și la toate manifestările și acțiunile naționale cari priveau Banatul nostru drag, Centrul de organizare a fost în Caransebeș, fiind în frunte Consiliul Eparhial, Profesorii de teologie. etc.

Am avut preoți președinți de Consilii Naționale locale și regionale, delegați la Adunarea Națională din Alba-Iulia și membri în Marele Sfat Național din Sibiu, precum și funcționari superiori în Consiliul Dirigent dela Sibiu.

Părintele adm. protopopesc dr. Ioan Sirbu al Mehadiei, a fost delegat oficial la conferința de pace dela Paris, alături de alți fii de seamă ai eparhiei noastre.

Am avut preoți și în primul parlament al României mari. Dar am avut și noi martiri: protopopul Trifon Miclea care a sucombat sub chinurile aplicate de adversari. Teologul nostru Conciatu A. din Deta a fost ucis în ziua de 4 Noembrie 1918 împreună cu alți 4 români, iar preoții Băiaș Gh. din Iabuca, Bota Aurel din Iamul mic, Ieremia Petru din Călnic, † Neagoe Ioachim din Petrovasela, Petrica Teodor din Nicolințul mare, Secoșan Sava din Grebenați și atâți alții, au gustat amarul închisorilor din Timișoara și Belgrad, iar alții s'au refugiat prin Ardealul ocupat de trupele române.

**

Dar preoțimea eparhiei Caransebeșului a dat și cel mai mare număr de preoți mobilizați pe durata războiului din 1914-1918 și anume:

Protopopul militar activ † Boldea Pavel din Borlovenii vechi, fost șeful clerului militar ortodox român din întreaga monarhie, protopopul activ Iosif Serafin din Pătaș, preoții: Dr. Moise Ienciu profesor (actual Inspector General al Cultelor), Ancușa Romulus, cons. eparhial, Gheția Ioan protopop, Buracu Coriolan Ionom Stavrofor și confesorul Bat. 2 Grăniceri de Gardă, † Anghel Antonie, Alexandrescu Ioan, Atnagea Antonie, Andrițoi I., Balea A., Belcota Gh., Bădini N., Colojoară A., Drăgoi I., Dobrescu Al., Imbroane I., Jurchescu R., Iclozan V., Lupea D., Magdescu P., Panciovan C., Petrica T., Popa Pavel, Popovici V., profesor Soceneanțu, Popovici Gh., Pop Filip profesor, Sperlea Gh., Șdic Gh., Șoșdean N.,

† Tinca R., Țăran D., Văleanu N. și Vidu I. In campania armatei române din 1919-1920, au fost mobilizați: protopop Serafin Iosif asimilat Colonel și șeful clerului militar din corp. VII Arm. Ionom Stavrofor Buracu Coriolan, Bădini Nicolae și Pavel Popa.

Preoți militari activi în armata română avem pe Protopopii militari Serafin Iosif, Ionom Stavrofor Buracu Coriolan și preot maior Stroca Ion, iar confesori onorifici pe protopop Cămpianu Iosif în Orșova, profesor Șandru Teodor Caransebeș, Jigorea Mihui Lugoș și dr Ieremia I. Reșița.

**

Pentru complectarea tuturor datelor de mai sus, facem un apel călduros către toți cei interesați, preoți și familiile lor, foști inter-nați, deținuți și mobilizați, precum și către preoțimea din satele cari au avut de suferit în timpul războiului sau în cari s'au petrecut evenimente importante, să ne trimită date complete cu descrieri amănunțite pe adresa Consiliului Eparhial secția culturală, până la 31 Decembrie c. spre a putea alcătui o istorie complectă a jertfei aduse de clerul și credincioșii eparhiei noastre pentru realizarea idealului nostru național, a vremurilor de bejenie dar și de mărire.

Ș T I R I

In vederea participării la congresul general al „Frăției Ortodoxe Române” ce se va ține în zilele de 27, 28 și 29 Octomvrie a. c. în Sibiu, căile ferate române au acordat participașunilor la congres o reducere de 75%.

Favorul tarifului redus este: la dus pentru zilele de 26-29 Oct. iar la înapoiere: 27-30 Octomvrie inclusiv.

Participanșii prezintă șefului de stație o legitimație dela secția eparhială Caransebeș a F. O. R.-ului, atât de dus cât și la întors. Plătește 50% din taxele normale la dus, iar la înapoiere vin gratuit pe baza vizei stației din Sibiu.

Intruperarea călătoriei nu este îngăduită celor cu bilet redus.

Aniversări. Joi în 25 Octomvrie a. c. Marele Voevod Mihai a implinit vârsta de 13 ani. La biserica noastră catedrală s'a oficiat Doxologie, pontificând P. S. episcop și un sobor de preoți. Au participat autoritașile din oraș.

Luni în 29 Octomvrie a. c. e aniversarea nașterii M. S. Reginei Maria.

Modificarea constituției franceze. În cercurile politice franceze domnește mare animație, din cauza intențiilor de schimbare a constituției republicane. Prin această modificare se intenționează temperarea democratismului prea exigent.

Imprumutul de înzestrare. Zilele acestea a fost lansat imprumutul intern de stat, cărui i se zice „imprumut de înzestrare a țării“.

Foaie nouă. La 1 Noembrie va apare în orașul nostru o foaie nouă, intitulată „Tribuna Graniței“ Urăm noului confrate spor și viață lungă.

Mulțumită publică. Parohia din Dalci pe această cale aduce mulțumiri binevoitorilor donatori pentru sfânta biserică: Familia Dimitrie Cârpanu și Boldea-Neamțu, ambele din Caransebeș, cea dintâi cu o sfântă evanghelie și celelalte cu un frumos steag.

Dumnezeu bunul să le răsplătească jertfa lor pioasă!

CONCURSE.

Pentru întregirea parohiei de cl. III.-a din comună Doman, protopresbit. Bocșa-montană, devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a preotului Ioan Oprea se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pe lângă următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 32 jug. cad.
2. Intravilanul parohial.
3. Locuință liberă în casa oferită de comuna urbană.
4. Birul parohial în natură (una măsură porumb sfărâmat de fiecare casă).
5. Ștola uzitată.

Alesul preot va avea să plătească toate dările către stat după seziunca și intravilanul parohial.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare, având a arăta și învoirea Prea Sfințitului Domn Episcop diecezan că are încuviințare a se prezenta în comună.

Rugarea de concurs instruită conform normelor din vigoare și adresate consiliului parohial din Doman este a se înainta Prea On. Oficiu protopresbiteral tractual al Bocșei-Montane.

Doman din ședința consiliului parohial ținută la 29 Iulie 1934.

Mircea Traian
notar

3-3

Ioan Franț
preș. cons. par.

În conțelegere cu mine: *Petru Ieremia* admin. protop.

* * *

Pe baza ordinației Venerabilului Consiliu eparhial ddo 7 Septembrie 1934 Nr. 3827/1934 B. se escrie pentru a doua oară concurs pentru ocuparea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă preotul Nicolae Brendeu din parohia de clasa III din Surducul-mic, protopresbiteralul Făgetului, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Intreaga sesiune parohială.
2. Intreg venitul școlar din parohie.
3. Locuință în natură.

Alegândul capelan va îndeplini agendele parohiale și va plăti dările pentru pământul și venitele ce folosește.

Recurenții la acest post își vor înainta cererile de concurs prin prea on. oficiu protopresbiteral din Făget comisie interimare parohiale locale și se vor prezenta în vre-o Duminică, ori sărbătoare în biserica din localitate pentru a-și arăta dexteritatea în cele bisericesti.

Surducul mic din ședința comisiei interimare parohiale din 23 Septembrie 1934.

3-3

Comisia bisericească

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresbiter.

* * *

Consiliul parohial ort. român din Orșova publică concurs pentru postul de cântăreț (cantor) cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe lângă următoarele retribuțiuni:

1. Locuință în natură.
2. Salar lunar de 1500 Lei și
3. Taxele obicinuite dela cununii, înmormântări.

Recurenții își vor înainta cerererea de concurs ajustată cu diploma școlii de cântăreți, prin Oficiul parohial, consiliului parohial ort. român din Orșova și se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserica din localitate spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a numi dintre candidați pe care-l crede și-l află de bine.

Orșova din ședința consiliului parohial ținută la 4 Octombrie 1934.

Președinte:

Ioșif Cămpianu
protopresbiter

2-3

A apărut

și se află de vânzare la
Librăria diecezană

**Calendarul
Românului**

pe anul 1935.

Cu un bogat conținut literar.

Prețul: Lei 16.